כי איצטריך קרא למשא ואימא במשא מטמא אדם ובגדים במגע אדם מטמא בגדים לא לטמא מידי דהוה אמגע נבלה לא ס"ד דתניא אחרים אומרים °הזב את זובו לזכר ולנקבה מקיש זובו לו מה הוא לא חלקת בין מגעו למשאו לטמא אדם ולטמא בגדים *אף זובו כן והשתא דנפקא לן מהזב את זובו זובו טמא למה לי אמר רב יהודה מדסקרתא *איצטריך סד"א שעיר המשתלח יוכיח שגורם טומאה לאחרים והוא עצמו טהור ואי משום הזב את זובו למניינא הוא דאתא זוב חד זובו תרתי ובשלישי אקשיה רחמנא לנקבה כתב רחמנא זובו טמא והשתא דאמר רחמנא זובו טמא הוא דרוש ביה נמי האי: והרוק: רוק מנלן דתניא °וכי ירוק יכול אע"פ שלא נגע ת"ל בטהור עד שיגע בטהור אין לי אלא רוק 'כיחו וניעו ומי האף שלו מנין ת"ל וכי ירוק אמר מר יכול אע"פ שלא נגע מהיכא תיתי סד"א נילף רוק רוק מיבמה מה התם אע"פ דלא נגע אף ה"נ דלא נגע קמ"ל (א) ואימר הני מילי במגע אבל במשא לא מידי דהוה אשרץ אמר ריש לקיש תנא דבי רבי ישמעאל אמר קרא בטהור *מה שביד טהור טמאתי לך ואימא במשא מטמא אדם ובגדים במגע אדם לטמא בגדים לא לטמא מידי דהוה אמגע נבלה אמר ריש לקיש (כן) תנא דבי רבי ישמעאל אמר קרא בטהור טהרה שטהרתי לך במקום אחר טמאתי לך כאן ואיזה זה זה מגע נבלה ואימא *כמשא דשרץ א"כ נכתוב קרא באדם מאי בטהור ש"מ תרתי: ומי האף: מאי מי האף אמר רב בנגררין דרך הפה לפי שאי אפשר למי האף בלא צחצוחי הרוק ור' יוחנן אמר 'אפילו בנגררין דרך החוטם אלמא קסבר מעיין הוא ורחמנא רבייה ורב נחשב נמי דמעת עינו דאמר רב האי מאן דבעי דלסתמיה לעיניה ליכחול מעובד כוכבים ולוי אמר האי מאן דבעי דלימות ליכחול מעובד כוכבים ואמר רב חייא בר גוריא מ"ט דרב דלא אמר האי מאן דבעי דלימות הואיל ויכול לגורדן ולהוציאן דרך הפה ורב נהי דזיהרא נפיק דמעתא גופא לא נפיק ת"ש *תשעה משקין הזב הן הזיעה והליחה סרוחה והריעי טהורין מכלום דמעת עינו ודם מגפתו וחלב האשה מטמאין טומאת משקין *ברביעית אבל זובו רוקו ומימי רגליו מטמאין טומאה חמורה ואילו מי האף לא קתני בשלמא לרב לא קתני דלא פסיקא ליה למתני זימנין דאתי דרך הפה וזימנין דאתי דרך החוטם אלא לר' יוחנן ליתני ולטעמיך כיחו וניעו מי קתני אלא תנא רוק וכל דאתא מרבויא הכא נמי תנא רוקו וכל דאתא מרבויא דמעת עינו דכתיב °ותשקמו בדמעות שליש ודם מגפתו דכתיב °ודם חללים ישתה *מה לי קטליה כוליה מה לי קטליה פלגיה *חלב האשה דכתיב °ותפתח את נאד החלב ותשקהו מימי רגליו מנלן דתניא זובו טמא וזאת לרבות מימי רגליו לטומאה והלא דין הוא ומה רוק הבא ממקום טהרה טמא מימי רגליו הבאין ממקום

תורה אור

ויקרא טו · שם · תהלים פ · במדבר כג · שופטים ד

אדם ובגדים שעליו כדכתיב (ויקרא יא) והנוגע בנבלתה יטמא עד הערב והנושא את נבלתה יכבס בגדיו אבל במגע לא כתיב כבוס: זב אפילו מגעו מטמא בגדים דכתיב (שם טו) והנוגע בבשר הזב יכבס בגדיו וכן משאו דכתיב במשכב ומושב (שם) והנושא אותם יכבס בגדיו וקל וחומר לנושא זב עצמו: והשתא דנפקא לן. טומאת הזב מוהזב את זובו דאיתקש זובו לו וזובו טמא למה לי: זב חדא זובו תרתי. וכתיב לזכר לנקבה לראיות לאשמועינן דין זכר עליו שאינו מטמא באונס ומכאן ואילך איתקש לנקבה דאפילו ראה שלישי באונס חייב קרבן: והשתא דכתיב זובו טמא. דנפקא לן מיניה עיקר טומאת זוב מהשתא דרוש מוהזב את זובו הך דרשא דלא תחלוק בין מגעו למשאו ואע"פ שאתה דורשו לדרשה אחריתי: כיחו וניעו. מין רוק הן: תלמוד לומר וכי ירוק. וי"ו דריש: במה שביד טהור. אם רק במה שביד טהור דהוה ליה טהור נושא את הרוק: זה מגע נבלה. שטהרתי לך בגדים שעליו וטמאתים לך כאן במגע הרוק: ואימא משא דשרץ. שטהרתי לך את הנושאו טמאתי לך בכאן בנושא הרוק אבל מגעו כנבלה: לימא באדם. דדרשינן במה שביד אדם והיינו משאו ובלאו דרשא דטהרה שטהרתי לך וכו' נפקא לן משא: מאי בטהור. דמשמע טהרה שטהרתי במקום אחר טמאתי בכאן: ש"מ תרתי. משא מרבויא דבי"ת שבטהור ומגע לטמא בגדים מטהור: בנגררין דרך הפה. שגררן והוציאן דרך הפה: ורחמנא רבייה. מכי ירוק כל דדמי לרוק: ורב. כיון דלאו מעין הוא אלא מפני שגררן דרך פיו קתני לה ומשום לאלומי הרוק: ליחשוב נמי. במתניתא דמעת עינו ותוקמה בשגוררה דרך הפה דהאמר רב אפשר לגוררה דרך הפה: דאמר רב האי מאן דבעי דלסתמיה. שימשמש: ליכחול עיניה מעובד כוכבים ולוי אמר כו' מאי טעמא דרב דלא אמר לימות. דסבר אם נתן העובד כוכבים לתוכו סם המות יכול לגוררו ולהוציאו דרך פיו כדרך הרוקקין שמושכין מי האף בפיהם ע"י רוח נשימתם לגופן: זיהרא. ארס של סם המות: ליחה סרוחה. קיטור"א: מגפתו. מכתו: טומאת משקין. לטמא אוכלין ומשקין כשאר משקין טמאים: ברביעית. זהו שיעור משקין לטומאה: טומאה חמורה. אדם ובגדים דמעייטות הן: בשלמא לרב. דאמר האי דקתני להו תנא דלעיל בנגררין דרך הפה איכא לתרוצי דהאי תנא להכי לא תני להו דכיון דטומאתן לאו מחמת עצמן היא אלא משום לאלומי רוק לא פסיקא ליה דהא זימנין דנפקי דרך חוטם וטהורין ובמילתא דלא פסיקא לא קמיירי: אלא לרבי יוחנן. דאמר לעולם טמאין לימני: ותשקמו בדמעות שליש. אלמא משקה איקרו: דם חללים ישתה. אלמא דם חלל איקרי משקה ודם מגפתו נמי דם חללים הוא דהא קטליה פלגיה: זובו טמא וזאת. דסמיך ליה זאת תהיה טומאתו וגו' ודרשי האי זאת אקרא דלעיל זובו טמא זאת כלומר דבר אחר נמי כזוב:

ממקום

טמאה דלא גרע משכבת זרע דהא בזב קיימין ואיכא למ"ד סוף פ"ב דב"ק (דף כה:) שכבת זרע מטמאה במשא אפילו בלא ניתנתי זיבה מק"ו ומה טהור בטהור פירוש רוק טמא בטמא טמא בטהור שכבת זרע אינו דין שיהא טמא בטמא ויש לומר דלא קשה מידי דאין לנו לעשות זאת הזיבה שהיא גורמת טומאה א) דהיינו ראייה שניה מאלם היתה שכבת זרע וקרי שאחר ראייה ראשונה טהור ממשא שאינו זב וה"ק דלא גרע מאילו היתה ראייה זו שכבת זרע דמטמא במגע ולא במשא ומק"ו לא אתי דאין זה טמא בטמא דהכי אינו טמא אלא על ידי ראייה זו הוא נעשה טמא וא"ת כיון דמגע נפקא לן בלא קרא היכי שייך לומר שעיר המשתלח יוכיח הא לא דמי דבזוב איכא טומאת מגע ומי האי גוונא אמר בפרק כל הבשר (חולין קטו:) גבי בשר בחלב דיליף איסור אכילה מולגשי קדש תאון ואיסור הנאה מערלה מק"ו ופריך ונילף כולה מילתא מערלה ומשני משום דאיכא למימר מוסס פי פרה ודש בה וחורש בשור וחמור יוכיח שנעבדה בהן עבירה ומותרין אף באכילה אבל עכשיו דנפקא לן איסור אכילה מקרא ליכא למימר תו יוכיח דלא דמי דאינהו שרי באכילה ויש לומר דשעיר המשתלח נמי כיון דמטמא אחרים העוסקין בו אינו טהור גמור ושייך לטומאת עצמו והוי כאילו טמא במגע ודמיא לזוב :

כיחו וניעו · כיחו הוא הבא מכח רב מן החזה ניעו ע"י נעטוש ממש כך מפרש ר"ת *ויש לפרש נמי איפכא ניעו שמנענע כל גופו כיחו בכח ממש וכמתני' דלא תנא כיחו לא תנן להאריך אבל תימה דתנן ניעו מקמי רוק דעיקר דכתיב בהדיא וי"ל דכך דאתיא מדרשא חביבא ליה :

נילף רוק רוק מיבמה · תימה דהשתא נילף רוק דיבמה מהכא דנגע ויש לומר דבסיפרי דרשינן ליה מקרא דלא בעינן נגע וירקה בפניו יכול בפניו ממש ת"ל לעיני הזקנים רוק הנראה לזקנים :

דם

טומאת משכב ומושב הלכה יב :

יח ב ג ד מיי' שם הלכה טו :

[וכ"ל כפרוש נשך כה ועי' תוס' ב"ק נ: ד"ה כיון]

◆

תוספי הרא"ש

מתני מה שהוא גורם טומאה לנושא שהוא טמא במגע ובמשא ת"ל ליורי זוב כרם הגרה . וליכא למימר משכב ומושב יוכיח שהזב גורם לזב לעשות משכב ומושב והוא עצמו אינו מטמא וה"ה מגע ומשא משום דאי מק"ו יליף ליה הוה מטמא אף משכב ומושב :

כי איצטריך קרא למשא. תימה והיכי שייך למימר שעיר המשתלח יוכיח דאף מגע אינו מטמא ולא שייך למימר יוכיח על זוב שמטמא במגע כדמוכח בפ' כל הבשר דקאמר בשר בחלב אסור באכילה מאנשי קדש תהיון לי . איסור הנאה מפיק ליה מערלה שלא נעבדה בו עבירה . ופריך איסור אכילה נמי תיפוק לי מק"ו דערלה ומשני דאיכא למימ' חורש בשור ובחמור יוכיח שנעבדה בו עבירה ומותר . אבל השתא דנפקא לן איסור אכילה מאנשי קדש תהיון לי ליכא למימר דחורש בשור ובחמור יוכיח דמה לחורש בשור ובחמור שמותר אף באכילה · וי"ל דהא דשעיר המשתלח מטמא מפסיקין הך טומאה

דשיא קצת לשנא: איצטריך סר"א שעיר המשתלח יוכיח · הא משום הזב למניינא הוא דאתא · תי' לזה לי למימר שעיר המשתלח יוכיח לימא סר"א למניינא הוא דאתא וי"ל דאי לאו דאשכחן כה"ג בשעיר המשתלח לא הוה מוקמינן הזב למניינא · אי נמי י"ל דרב יהודה מדסקרתא לא הוה ידע אלא רישא דברייתא דזובו טמא לימד על הזוב שהוא טמא הלכך קאמר מטעם שגורם טומאה לאחרים לא הוה טמא דשעיר המשתלח יוכיח הוי משום קרא דזובו הוא דאתא וכן משמע בפ' בנות כותים דלא הוה ידע ה) רב יהודה מדסקרתא הך דשעיר המשתלח יוכיח : כתב רחמנא זובו טמא דריש ביה נמי האי · כיון דעיקר טומאה ילפינן זובו דרשינן מהזב את זובו להקיש זובו לו לחשוות מגע למשא אבל ללמוד מזוב בהיקישא טומאה דלא כתיבא ביה לא דרשינן הלכך לא פריך אי מה זב עושה משכב ומושב כו' כדפריך לעיל בגזרה : מטמאין טומאת משקין ברביעית וטומאתן דרבנן בעלמא : קראי אסמכתא בעלמא נינהו הלכך בעינן רביעית דאי הוו משקין מדאורייתא הוו מטמאין בכל שהן כדמוכח בפ"ק דפסחים דקאמר כגון שהיה המשקה טופח עליו דבשר ואמרינן נמי התם משקה בית מטבחייא דכן לא אמרן אלא דהוו רביעית דהוו להטביל בהם מחטין וצינוריות אבל פחות מרביעית מטאן :

דם

[לעיל נה:]

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואימא הני מילי במגע :

[שבת יח:]

נ"ל במשא

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תוס' ד"ה כי וכו' דהיינו ראייה שניה כצ"ל ...מאלם היתה וכו' כצ"ל :

◆

לעזי רש"י

קיטור"א.
כוויה (פצע מזוהם).

[כריתות יג:]

[ועי' תוס' כריתות יג: ד"ה וחלב אשה]

[חולין לה:]

[עי' תוס' לעיל יח: ד"ה כתיב]

ה) נ"ל דלא הוה ידע רבה כו' וכו' ועי' שם בתוס' (דף לד ע"ב) ד"ה אלימא .

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com